

AKIKET ÖSSZEFÚJT A SZÉL...

Találkozások a kunfakók földjén

Kunfakó. Manapság mind többet hallani Eördögh András és dr. Hecker Walter „gyermekeiről”, a XX. század régészeti kutatásaiban (dr. Baskó József, dr. Hankó Béla munkásságában) oly’ érzékletesen és pontosan lefestett honfoglalás kori magyar lovak jelenkori megtestesüléseiről.

Megálmodóik célja, hogy kutatási programjuk keretében létrejön egy egységes, típusos állomány olyan lovakból, amelyek küllemre és használhatóságra a leginkább hasonlítanak eleink hatásaihoz. Ez külsőre egy 130-145 cm magas ló, amely gyermeket és felnőtt egyaránt könnyedén hordoz, erős felépítésének, szívósságának hála akár igen hosszú távon is. Uralkodó színe a fakó (arany és ezüst), minden esetben megtalálhatóak a tipikus ősi jegyek, mint a szíjalt hát, és a zebroid csíkok a lábakon. Jellemre pedig az igazi univerzális, „mindenes” lovat keresik benne, olyat, amely-

nek tartása és lovaglása őseink életét segítette, könnyítette. A konyik ló karakán „ősisége” az arab ló kecsességével, intelligenciájával párosulva adta az alapot a cél megvalósításához. Egy új fajta szilárd kitenyészése azonban hosszú folyamat, több tízéves kutatómunka eredményeként lehetséges – Eördögh András és Dr. Hecker Walter munkájának gyümölcse lassan beérni látszik...

A közelmúltban éppen egy olyan hétvégén sodort a sors a kunfakó szülőföldjére, Eördögh András jászszentlászlói tanyájára, ahová a szél sok, igen különféle lovas-

embert fűjt már össze. Az ő különböző nézőpontjaikon, és persze magukon a kunfakókon keresztül remek alkalom kínálkozott megismerni ezeket a sokoldalú lovakat. Beszélgetéseink tanúságait megosztandó jött létre ez a sorozat, melynek elérkeztünk harmadik, befejező részéhez. Az előzőekben bepillantottunk a kunfakók életébe a gyerekek, a barantás harcosok, és a natural horsemanship szemszögéből. Most pedig olyan lótartók, lovasok következnek, akiknek otthoni társa lett a mindennapokban a kunfakó. A következőkben ők mesélnek róla, miért döntöttek ezek mellett a lovak mellett...

3.RÉSZ: Kunfakó a családban

Jámbor Zsuzsanna és Csepel

A kunfakókkal először nővéreméknél találkoztam, akik ekkor még főleg hucul lovakkal dolgoztak. Rögtön megtetszettek, mivel az arab fajtának köszönhetően még intelligensebbek, küllemüket tekintve pedig kecsesebbek. El is határoztam, hogy ha nekem egyszer saját lovam lesz, az biztos, hogy kunfakó lesz! Pár évvel később Eördögh Andrászt kerestem meg, amikor a szüleim rábólintottak a lóvásárlásra. Lementünk a birtokára, elmondtam neki, hogy három év körüli, nyers lovat szeretnék – Andrásnak azonban akkor nem volt ilyen lova. Mielőtt elindultunk volna haza, bementünk megnézni a ménest. Ahogy álldogáltunk körülöttük, egyszer csak odajött hozzám egy ló és elkezdett nézegetni, ismerkedni. Kedvesen vállamra hajtotta fe-

jét. Természetesen azonnal levett a lábamról, mert nem csak barátságos, de gyönyörű is volt. És engem választott. Kiderült, ő épp „vendégségben” volt Jásszentlászlón, úgyhogy felvettük a kapcsolatot a tulajdonosával, majd pár hónap múlva megvettük. Így került hozzám Csepel, egy 4 éves herélt. Mindez körülbelül másfél éve volt, azóta dolgozunk együtt. Átlagosan heti háromszor tudok kimenni hozzá, de sajnos néha előfordul, hogy több mint egy hétig nem jutok ki. Ilyen hosszabb kihagyások után is mindig nagyon koncentrálni a feladatokra és próbál bizonyítani, hogy ő mindent milyen szépen meg tud csinálni – csak legközelebb ne hanyagoljam így el. Jelenleg hobbi, jövőre pedig, ha lediplomáztam, reményeim szerint már az épülő lovas tanya első számú iskolalova lesz két-három másik kunfakó mellett. Csepel nagyon

együttműködő, megbízható, nyugodt ló, aminek köszönhetően szinte bármilyen téren használható. A gyerekekre különösen vigyáz, a legfiatalabb lovasa eddig a 8 hónapos keresztlányom volt, de ugyanilyen megbízható akkor is, amikor kimegyünk egyedül terepre: nem ijedős és remekül bírja fizikailag a hosszabb kilovaglásokat is. A sokoldalúsága miatt szerintem szép jövő áll a fajta előtt, remélem előbb-utóbb sokaknak lesz lehetőségük ezt megtapasztalni!

Kordás Katalin és Tornó

Eördögh Andrásékkal pontosan 10 éve ismerkedtem meg. A kunfakó elképzelése már akkor jelentősen beszötte a tanyá minden napjait. Már nyereg alatt dolgoztak az első szíjalt hátú lovak, és egyértelmű volt a cél, hogy minél inkább megközelítsék a születendő csikók Andrást elképzelését a "tökéletes" lóról. Ekkoriban minden nyáron heteket töltöttem el náluk lovagolással, csikók elindításával és persze nagy túrázásokkal. A kunfakó rögtön belopta magát a szívembe. Mint tudjuk, a jó lónak nincs színe, de természetesen számomra is a legelső, ami megfogott, a szín volt, a zebracsiskos lábakkal, szíjalt háttal, ami az emberben rögtön ősi érzéseket ébreszt fel. A ménestől befogott csikókkal való munka szinte kivétel nélkül problémamentes volt, kedvesek, együttműködők voltak. Gyerekek táboroztatásában is mindig jelesre vizsgáltak. Már akkor eldöntöttem, hogy nekem bizony egyszer egy kunfakó lesz a háttársam, sőt még azt is megálmodtam, hogy melyik páros csikója lenne számomra a tökéletes választás...

Teltek az évek, már a saját tanyánkon gazdálkodtunk. Három évvel ezelőtt Andrásról végül hozzánk került egy öt esztendő kanca, Tornó, aki, mint kiderült, épp az egykori általam áhított páros unokája. Ő is rendkívül együttműködő, ragaszkodó és nyugodt ló, nem volt nehéz belopnia magát a szívünkbe. Akkor még nem volt belovagolva, de nem meglepetés, hogy elég gyorsan a hátán találtuk magunkat. Azóta pedig már három kancacsikóval is megajándékozt bennünket.

Aki tanyán él, ott igyekszik megteremteni a mindennapi betevőt, az tudhatja, hogy sokszor éppen a saját lóval való foglalkozásra jut legkevesebb idő. Ez bizony nálunk is gyakran így van, emellett első gyermekünk világrajövele még inkább átírta mindennapjainkat. A rendszertelen munka ellenére Tornó együttműködő, bármikor nyergelhető. Persze neki is vannak kevésbé jó napjai, de sosem kell a kiszámíthatatlanságtól tartani, ami egy gyereklónál - ami

valószínűleg a jövőben egyre jelentősebb munkaköre lesz családunkban – alapkövetelmény.

Tornó és a legtöbb kunfakó is igen erős szervezeti szilárdságú, egészséges, és nagyon jó takarmányhasznosító, gyakran túlságosan is. E tulajdonságuk nagyon nagy előny extenzív ló tartás esetén, vagy ha mondjuk hosszú túrákra keresünk társat. Erre igénytelenségük, munkakedvük, biztos léptük miatt szintén kitűnő társak. Viszont a jó takarmányhasznosítás azt is magában hordozza, hogy jó legelőn, kevés munka mellett – ahogy ez Tornónál is megesik – az év nagy részében túlkondicionáltak lehetnek. Erre sem árt gondolni, ám azt hiszem, ez a „legrosszabb”, ami egy kunfakóval történhet.

Surján Kinga és Kaba

A kapcsolatom a kunfakókkal úgy indult, hogy nagyjából két évvel ezelőtt családilag elérkezettnek gondoltuk az időt ahhoz, hogy legyen egy saját lovam, akit én lovalok be, akivel más előttem nem foglalkoztam érdemben. A kunfakós kezdeményezésről Petraskó Tamáséktól hallottam, akik régebbi ismerőseink voltak, és maguk is azon fáradoztak, hogy népszerűsítsék ezt a fajtát. Felvettük a kapcsolatot Eördögh Andrással, meglátogattuk őt, kipróbáltuk a lovakat. Azt hiszem akkor éreztem biztosan, hogy kunfakót szeretnék, mikor a téli alkonyatban megindult a fakó ménes körülöttem, félelmetes dobogással, szinte teljesen beolvadva az árnyak közé. Életre kelt a táj bennünk...

Eredetileg ezüstkakó kancát akartam, végül aranykakó heréltet hoztam haza. Kabát úgy választottam ki, hogy kiválasztott engem; a két felajánlott csikóból ő volt a nyitottabb és kíváncsibb. (A neve egyébként Amír Apor, de én Kabának hívom, a kabasólyomra utalva.)

Most négy éves múlt, egy éve van nálam és egy pillanatig sem éreztem azt, hogy rosszul választottam volna. A „saját ló” gondolata a vártnál még jobban megvalósult; gyakorlatilag kezdettől csak én foglalkoztam vele, ennek köszönhetően meglehetősen összenőttünk. Kaba ugyan mindenki felé nyitott és érdeklődő, de nem igazán bízik az idegenekben. Személyre válogatja, hogy kit kedvel, kit nem – mert megteheti. Tányán él ridegtartásban, iskolai lovogatótatást nem végzünk, idegenek ritkán járnak nálunk. Ha mégis, természetesen össze lehet őket szoktatni, de nem magától értetődő a bizalom. Nekem viszont tökéletes társ, minden szempontból. Szeretem azt mondani, hogy sokoldalúan lovalok; abban a szerencsében részesültem, hogy nagy tudású

emberektől tanulhattam, és a kapott tudást próbálom is alkalmazni, függetlenül attól, hogy azok díjlovas alapok vagy földi idomítás vagy akár Déri Barniék tanácsai. Szerencse, hogy Kaba is sokoldalú. Megbízható túraló, ez jellemzi talán a leginkább, de fogékony a játékra, figyel az emberre, ugyanakkor „nyúzható”, legyen szó egy keményebb túráról vagy arról, hogy épp a nyakán előre lecsúszva szeretnék leszállni.

A ménesi tartás miatt kifejezetten jól szocializált és nem utolsó sorban költséghatékony megoldás; szemes takarmány nélkül, jó húsban, egészségesen vészelte át az ideit, hosszú telet is. Mivel a kezdeményezés szellemiségével is egyetérték; nekem a kunfakó tökéletes választás volt.

Az őket választó tulajdonosok tollából is olvashattuk tehát, mennyire sokoldalú,

készséges minden családi lovak, vagy éppen remek túratársak a kunfakók. Reméljük, sorozatunkkal sikerült egy kicsit megismertetni, közelebb hozni mindenkihez ezeket a különleges lovakat.

Végezetül ezúton szeretném tolmácsolni Eördögh András köszönetét mind azok felé, akik segítséget nyújtottak és nyújtanak ma is a kunfakó életre keltségében és útjának egyengetésében. Róluk is szólt ez a három részes írás. Szintén köszönet illeti Dr. Hárskúti Lászlót, akinek segítségével kiépülhetett a kapcsolat a lengyelországi konyik tenyésztő szervezettel, valamint akinek közreműködése nélkül ez a szoros és sikeres közös munka Dr. Hecker Walterrel sem jöhetett volna létre. Hálás köszönet mindeztért! **Kép és szöveg: Mráz Edina**
www.konyik-kunfako.hu

